

Hoe hongerig wij zijn

Dave Eggers

Hoe hongerig wij zijn

Vertaald door Irving Pardoën

Lebowski, Amsterdam 2009

'Dat het water nat als olie is, kan maar één ding betekenen' verscheen oorspronkelijk in *Zoetrope All-Story*. 'Naar het raam klimmen, doen alsof je danst' verscheen oorspronkelijk in een enigszins kortere versie in *The New Yorker*. 'Klimmen en dalen' verscheen oorspronkelijk in gewijzigde vorm in nummer 10 van *McSweeney's*, ook bekend onder de titel *McSweeney's Mammoth Treasury of Thrilling Tales*, gepubliceerd in samenwerking met Vintage. 'Nadat ik in het water viel, voordat ik verdronk' verscheen oorspronkelijk in enigszins gewijzigde vorm in *Speaking with the Angel*, een bundel verhalen samengesteld door Nick Hornby, waarvan de opbrengst ten goede kwam aan de Londense school TreeHouse. 'Je moeder en ik' verscheen in *h2so4* en in een bundel uitgegeven door Downtown 4 Democracy. 'Over het verlangen om drie muren af te hebben als ze thuiskomt' en 'Over de man die wilde vliegen toen hij haar had leren kennen' verschenen oorspronkelijk in de Britse krant *The Guardian*. 'Aantekeningen voor een verhaal over een man die niet alleen wil sterven' verscheen oorspronkelijk in *Ninth Letter*, het nieuwe tijdschrift van de University of Illinois, de alma mater van de schrijver en werkgever van twee Nobelprijswinnaars voor het jaar 2003. 'Rust' verscheen eerst in *The New Yorker*. De overige verhalen zijn voor deze bundel geschreven en verschijnen hier voor het eerst.

Mijn grote dank gaat uit naar de redacteurs die me stimuleerden om deze verhalen te schrijven en die ze hebben verbeterd – N. H., E. H., M. C., C. L., D. T., S. K., H. J., T. S., T. B., P. W., M. R., J. W., J. S., A. M., J. B., O. v. G., J. Z., C. E., B. E., A. L., A. W., S. P., en naar B. B., N. C., Y. H., allemaal van 826/McSwys. En ook naar Hesham, Ashak en allen bij Webb Waring Foundation/Kilimanjaro. VV: AOC

Oorspronkelijke titel: *How We Are Hungry*

Oorspronkelijke uitgave: McSweeney's Books, 2004

© Dave Eggers, 2004

© Vertaling uit het Amerikaans: Irving Pardoën, 2004

© Nederlandse uitgave: Lebowski, Amsterdam 2009

Omslagontwerp: Dog and Pony, Amsterdam

Foto auteur: © Christopher Felver/Corbis

ISBN 978 90 488 4884 3

NUR 302

www.lebowskipublishers.nl

www.daveeggers.nl

www.mcsweeneys.net

Inhoud

Nog een 7

Wat het betekent als een menigte in een ver land een soldaat die
jouw land vertegenwoordigt aanhoudt, hem neerschiet, hem
uit zijn wagen trekt en hem vervolgens door het stof sleurt en
verminkt 17

Dat het water nat als olie is, kan maar één ding betekenen 19

Over het verlangen drie muren af te hebben voordat ze thuis-
komt 57

Naar het raam klimmen, doen alsof je danst 59

Ziedend zit ze te wachten en ze bloeit op 85

Rust 87

Je moeder en ik 119

Naveed 129

Aantekeningen voor een verhaal over een man die niet alleen wil
sterven 131

Over de man die wilde vliegen toen hij haar had leren kennen 145

Klimmen en dalen 147

Toen ze leerden een kreet te slaken 207

Nadat ik in het water viel, voordat ik verdronk 211

Nog een

Ik was naar Egypte gegaan als koerier, makkelijk zat. Ik gaf het pakje op de luchthaven aan een man af en was op mijn eerste dag al om twaalf uur klaar en had de handen vrij. Het was geen goede tijd om in Caïro te zijn, niet verstandig gezien de slechte relatie van ons land met de hele regio, maar ik had het toch gedaan omdat ik op een punt in mijn leven stond waarop ik iedere kans, hoe klein en weinigbelovend ook, wilde aangrijpen om...

Ik had last van denkstoornissen en kon niets afmaken. Je zou kunnen zeggen dat ik last had van 'spanningen' en 'depressies', omdat ik geen interesse had voor zaken waar ik gewoonlijk wel interesse voor kon opbrengen en omdat ik niet in staat was om zonder wikken en wegen een glas melk op te drinken, maar ik weigerde erover te gaan piekeren of me in mijn ellende te wentelen, zo'n diagnose zou alles alleen maar oninteressanter hebben gemaakt. Ik heb wel eens iemand gekend die 'depressief' was, en ik vond hem stomvervelend.

Ik ben getrouwd geweest, twee keer, mijn veertigste verjaardag heb ik met vrienden gevierd, ik heb huisdieren gehouden, bij de buitenlandse dienst gewerkt en een leidinggevende positie gehad. Maar dat was allemaal jaren geleden, nu zat ik in de maand mei in Egypte, tegen het advies van mijn regering in, met een lichte diarree en in mijn eentje.

Er heerste daar een ander soort hitte, droog en verstikkend en mij onbekend, ik had alleen in vochtige contreien gewoond – in Cincinnati en in Hartford – waar de mensen die ik kende met elkaar te doen hadden. Overleven in de Egyptische hitte gaf echter nieuwe energie – met die zon op mijn hoofd had ik het gevoel dat ik lichter was en sterker, alsof ik van platina was. Ik was in een paar dagen vijf kilo afgevallen, maar ik voelde me goed.

Een paar weken daarvoor had een stel terroristen bij Luxor ze-

ventig toeristen vermoord, en iedereen was nerveus. Kort tevoren was ik in New York boven op het Empire State Building geweest, een paar dagen nadat een man daar om zich heen was gaan schieten en iemand had gedood. Ik zocht de ellende niet bewust op, maar wat ik dan in godsnaam wel aan het doen was...?

Op een dinsdag was ik bij de piramides, ik vond al het stof prachtig en liep met toegeknepen ogen omdat ik inmiddels al mijn tweede zonnebril was kwijtgeraakt. De handelaren die het plateau van Gizeh als werkterrein hebben, de minst charmante charmeurs ter wereld, probeerden van alles aan de man te brengen – scarabeetjes, Cheops-sleutelhangers, plastic sandalen. Ze kenden twintig woorden in tien verschillende talen, en probeerden het tegen mij in het Duits, Spaans, Italiaans en Engels. Ik zei tegen iedereen nee, deed alsof ik stom was en wende me aan om alleen maar ‘Finland’ te zeggen, in de vaste overtuiging dat ze geen Fins kenden, totdat een man me in wanstaltig brouwend Amerikaans Engels een rit te paard aanbood. Ze zijn echt gehaaid, die jongens. Ik had me al eerder een kortdurend, prijzig en uiteindelijk waardeloos gebleken tochtje per kameel laten aansmeren, en hoewel ik nooit anders dan stapvoets paard had gereden en er eigenlijk helemaal geen zin in had, liep ik achter hem aan.

‘Door de woestijn,’ zei hij, terwijl hij me langs een zilverkleurige toeristenbus leidde waar Zwitserse senioren uitstapten. Ik volgde hem. ‘Wij paard halen. Wij naar Rode Piramide rijden,’ zei hij. Ik volgde. ‘U zelf paard,’ zei hij, mijn laatste, onuitgesproken vraag beantwoordend.

Ik wist dat de Rode Piramide pas weer was opengesteld of op het punt stond weer te worden opengesteld, maar ik wist niet waarom ze hem rood noemden. Ik wilde te paard door de woestijn rijden. Ik wilde weten of deze man – klein van stuk, bruine tanden, ogen ver uit elkaar, bromsnor – zou proberen me te vermoorden. Ik was ervan overtuigd dat talloze Egyptenaren me met alle plezier zouden vermoorden, en ik was bereid me op iedere

mogelijke manier in te laten met iemand die op mijn dood uit was. Ik was alleen, ik was roekeloos, en ik was zowel passief als snel aangebrand. Het was een prachttijd, alles was elektrisch geladen en afstotelijk. Het was me opgevallen dat ik in Egypte door sommigen werd uitgescholden en door anderen omarmd – ik had gratis suikerrietsap te drinken gekregen van een goedgeklede man die onder een brug woonde en graag les wilde geven op een Amerikaanse kostschool. Ik kon hem niet helpen, maar hij wist zeker dat ik het wel kon, waar hij me bij de sapbar op straat in het overvolle Caïro luidkeels van probeerde te overtuigen, terwijl ik door anderen uitdrukingsloos werd aangestaard. Ik was een ster, een heiden, een vijand, een niets.

Ik liep met de man van het paard – hij had geen geur – weg van de toeristen en de bussen bij Gizeh, en van het plateau gingen we naar beneden. Het harde zand werd zacht. We passeerden een stokoude man in een grot, er werd me gezegd dat ik hem een *baksj* moest geven, een fooi, omdat hij een ‘beroemde man’ was en in die grot woonde. Ik gaf hem een dollar. De eerste man en ik liepen door, ruim een kilometer, en toen de woestijn bij een weg kwam, stelde hij me voor aan zijn compagnon, een dikke man die uit een rafelig overhemd pulde en die twee paarden had, allebei zwarte arabieren.

Ze hielpen me op het kleinste van de twee. Het dier was een en al beweeglijkheid en rusteloosheid, en zijn vacht was zompig van het zweet. Ik vertelde niet dat ik maar één keer eerder had paardgereden, langs de weg op een kermis op Onafhankelijkheidsdag, waar ik in halfbeschonken toestand een piste rond had gesjokt. Ik was in die tijd in Arizona op zoek naar dinosaurusbotten – ik heb korte tijd gedacht dat ik archeoloog was. Ik weet nog steeds niet waarom ik geschapen ben zoals ik ben.

‘Hesham,’ zei de paardenman, en hij priemde zijn duim in zijn borstbeen. Ik knikte.

Ik klom op het kleine zwarte paard, en we lieten de dikke man

achter ons. Hesham en ik reden stapvoets een kilometer of acht over een kortgeleden opnieuw geplaveide landweg, langs boerderijen, terwijl we voortdurend werden gepasseerd door taxi's die toeterden. Altijd dat getoeter in Caïro! En dan die chauffeurs die alleen hun linkerhand aan het stuur hebben, om met hun rechterhand des te beter hun gevoelsleven in al zijn nuances kenbaar te kunnen maken. Ik had een eenvoudig, klein zadel, en ik had er ruim een minuut voor nodig gehad om te zien hoe het aan het paard vastzat en hoe ik er op mijn beurt op moest zitten. Ik voelde onder het zadel ieder botje, iedere spier en ieder stukje kraakbeen dat het paard bijeenhield. In een verontschuldiging gebaar aaide ik het paard over zijn hals, maar het schudde mijn hand weg. Het moest niets van mij hebben.

Toen we de weg verlieten en een smalle kloof hadden gepasseerd, spreidde de woestijn zich tot in het oneindige voor ons uit. Ik voelde me een schoft dat ik er ooit aan had getwijfeld of de woestijn zo groot en zacht was. Het leek zonde om er een voet op te zetten, zo fraai zag hij eruit met al die laagjes fluweel over elkaar.

Bij de eerste stap van het paard op het zand, zei Hesham: 'Ja?'
Ik knikte.

Hij gaf mijn paard een klap en riep iets naar zijn eigen paard, waarna we in galop de Sahara in reden, op een duin af zo hoog als een flat van vier verdiepingen.

Ik had nooit eerder gegaloppeerd. Ik had geen idee wat ik moest doen. Mijn paard vloog, hij scheen het leuk te vinden. Het vorige paard waar ik op had gezeten had me steeds gebeten. Deze deed niets anders dan zijn hoofd ritmisch de toekomst tegemoet werpen.

Ik gleed op het zadel naar achteren en trok mezelf weer naar voren. Ik balde de teugels in mijn handen en boog me voorover zodat ik dichterbij het dier zat. Maar ik deed iets of alles verkeerd. Ik kreeg de ene oplawaai na de andere. In jaren was ik niet aan zulk geweld blootgesteld geweest.

Hesham zag hoe ik worstelde en ging langzamer rijden. Ik was

hem er dankbaar voor. Alles kwam tot rust. Ik kreeg weer greep op de teugels en ging goed op het zadel zitten. Ik boog me voorover, klopte het paard op zijn hals en wist maar net de tanden te ontwijken, die hij in mijn vingers wilde zetten. Ik was er weer klaar voor. En nu beter voorbereid. De eerste keer had ik er niets van terechtgebracht omdat het allemaal te plotseling was gegaan.

‘Ja?’ vroeg hij.

Ik knikte. Hij gaf mijn paard een rotklap, en we schoten ervandoor.

We bereikten de top van de eerste duin. Het uitzicht was dat van een overwinnaar, oceanen en nog eens oceanen, ontelbare gekartelde hellingen. We vlogen de eerste duin af en de volgende op. Het paard hield niet in, het zadel teisterde mijn wervelkolom. Ik merkte wel dat ik pijn had en maakte me er eerst geen zorgen over, maar al gauw voelde ik niets anders...

Alle Jezus, wat deed dat zeer. Ik was niet in cadans met het paard – ik deed mijn best, maar noch de dikke man noch de man zonder geur die ik volgde had me enige aanwijzing gegeven, mijn wervelkolom kwam iedere keer met een ontzettende kracht en in een verschrikkelijk ritme op het zadel neer, en al gauw voelde ik een brandende pijn. Keer op keer kwam ik met mijn achterwerk neer alsof ik van honderd meter hoogte op beton werd neergesmeten...

Ik kon nauwelijks nog de woorden over mijn lippen krijgen om Hesham te vragen in te houden en te stoppen om mijn ruggengraat rust te gunnen. Ik had het gevoel alsof die altijd pijn zou blijven doen, dat er iets onherstelbaar was beschadigd. Tot rust komen was er niet bij. Ik kon geen woord uitbrengen. Ik hapte naar lucht en probeerde hoger in het zadel te gaan zitten. Stoppen kon ik niet, want ik moest Hesham laten zien dat ik geen vrees kende en mijn mannetje stond. Hij wierp me af en toe een blik toe, en als hij dat deed, kneep ik mijn ogen toe en glimlachte zo breed als ik kon.

Al snel begon hij weer langzamer te rijden. We reden een paar minuten stapvoets. Het beuken op mijn ruggengraat hield op. De pijn zakte. Wat was ik dankbaar. Ik ademde zoveel lucht in als ik kon.

‘Ja?’ vroeg Hesham.

Ik knikte.

En weer gaf hij mijn paard een klap en gingen we in galop.

Daar was de pijn weer, heviger nu, en ook op andere plaatsen, met tentakels naar nieuwe, tot dusver onbekende gebieden – hij schoot door mijn sleutelbeenderen, de holten onder mijn armen, mijn nek. Ik was geboeid door het nieuwe van de kwellingen en zou er een studie van hebben gemaakt, er in zekere zin zelfs van hebben genoten, als het stekende karakter ervan me niet belet zou hebben er de nodige afstand van te nemen.

Ik moest deze gekke Egyptenaar tonen dat ik hem bij kon houden. Dat wij hierbuiten niet voor elkaar onderdeden, dat ik het vol kon houden en het aankon, deze foltering. Dat ik gestraft kon worden, dat ik de straf had verwacht en haar kon verdragen, hoe lang hij mij er ook onder wilde laten lijden. Wij konden samen te paard de hele Sahara oversteken, ook al hadden we honderd goede, gruwelijke redenen om elkaar te haten. Ik maakte deel uit van iets wat al duizenden jaren aan de gang was en waarin nooit iets veranderd was. Er was maar zo weinig veranderd in de relatie tussen mensen als hij en mensen als ik dat ik er bijna om moest lachen, dus reed ik zoals iedereen altijd had gereden, de hele geschiedenis door, dat wil zeggen dat het uitsluitend draaide om hem en mij, om het zand, het paard en het zadel – ik had trouwens helemaal niets bij me, alleen het witte buttondown-overhemd en de korte broek en sandalen die ik aanhad – maar godverdorie, hoe walgelijk we ook waren, wat er ook mis was tussen ons – we hadden werkelijk vleugels.

En ik keek. De hoeven van het paard raakten het zand, het paard ademde en ik ademde, zijn manen vielen over mijn handen en het

zand sloeg tegen mijn benen en spatte tegen mijn blote enkels, en ik keek hoe man en paard zich voortbewogen alsof ze één waren. Op een gegeven moment, nadat ik nog eens twintig minuten in vliegende galop onafgebroken door elkaar geschud was, begon ik het te leren. Ik had steeds de klappen van het paard opgevangen, had steeds geprobeerd boven het zadel te blijven hangen in de hoop dat ik de klappen die ik iedere keer kreeg zou kunnen verzachten door afstand te bewaren, maar er bleek een manier te zijn om de pijn geheel te elimineren.

Ik begon het te leren. Ik probeerde in cadans met het paard te bewegen, en toen ik eindelijk het ritme van dat ellendige paard te pakken had, toen mijn achterwerk aan zijn rug gekleefd leek en ik dezelfde bewegingen maakte alsof we dat stilzwijgend hadden afgesproken, verdween de pijn. Nu bereed ik dat stomme en goddelijke paard, zat ik eraan vastgekleefd, voorovergebogen met mijn gezicht tussen zijn manen, en ik...

Hesham zag dat mijn worsteling voorbij was. We gingen sneller rijden. De zon straalde op ons neer terwijl we voortreden. De wind waaide in ons gezicht en ik voelde me een soldaat in onverschillig welk leger waar de wereld ooit onder geleden had. Ik hield van de man achter wie ik aan reed zoals je alleen van diegenen kunt houden die je hebt willen vermoorden. En toen ik helemaal vervuld was van liefde, rees voor me de piramide uit het zand op, een piek als die van de zandduinen, iets minder volmaakt.

We beklommen de Rode Piramide van opzij, beklommen hem steen voor steen, per keer anderhalve meter omhoog. Bij de ingang, ongeveer vijftien meter hoog, wees de man dat ik een smalle, donkere passage in moest, een ingang naar de kamer in het inwendige van de piramide. Ik liep achter hem aan naar binnen en naar beneden, via een doorgang die te steil, te smal, te donker, te bedompt en te klein zou zijn voor wie groter was dan wij. Er was een touw waaraan je je tot helemaal onderin kon vasthouden. Ik

pakte het strakgespannen touw en liet me zakken, er waren geen treden. Er hing een kalkgeur, en de lucht was zo zwaar dat het ademen moeizaam ging. De man voor me hield een toorts op die in de duisternis een ruw soort licht uithieuw.

Onder aan de helling bleven we even staan en sloegen toen een andere gang in, een horizontale deze keer, we moesten meteen bukken om een deuropening door te gaan, waarna we ons in een doosvormige stenen ruimte bevonden. De ruimte had een hoog plafond en was volmaakt van afmetingen, maar geheel zonder versieringen. Hesham gebaarde met brede, zwierige, trotse armbewegingen om zich heen. Dit was de kamer van de koning, of van de koningin, veronderstelde ik. ‘Huis van koning,’ zei Hesham, terwijl hij zijn toorts tegen een muur hield, waarlangs een langwerpige stenen doos stond – de graftombe. Verder was de kamer leeg. Muren en plafond waren onbewerkt en ook verder waren er geen versieringen of sieraden te zien. In dit soort kamers hadden grafrovers door de eeuwen heen steeds weer hun slag geslagen, wist ik, en nu waren er nog slechts kale, gladde muren, zonder enig teken van...

De lucht binnen was zwaar van het stof, en ik had het gevoel alsof ik dood zou gaan als we lang zouden blijven. Zou hij me willen vermoorden? Me beroven? We waren alleen. Ik was onbezorgd, zonder dat ik daar enige reden voor had. We keken elkaar aan, geen van beiden werkelijk onder de indruk van de ruimte waarin we ons bevonden, hoewel we allebei even deden alsof dat wel het geval was. Ik wist dat je van deze ruimtes niet al te veel moest verwachten, maar ik was toch teleurgesteld. Ik wist niet hoe rijk de kamer bewerkt was geweest, maar er waren geen aanwijzingen dat hij er ooit anders had uitgezien dan op het moment, een zanderige, rechthoekige kamer, en dat maakte me somber. De buitenkant was zo indrukwekkend, de binnenkant zo gewoon. Hesham hield de toorts bij zijn gezicht en keek naar me, maar ik weet niet of hij me in het zwakke schijnsel wel zag.

Hij zuchtte luid. Zijn gezicht vertoonde een heel scala aan emoties – trots, verveling, ergernis. Hij kon niet weg zolang ik wilde blijven. Ik wilde helemaal niet blijven, maar ik wilde hem graag zien lijden, al was het maar een klein beetje.

We gingen weer omhoog in de richting van het parallellogram van licht op de plek waar de piramide aan de hemel grensde. Het schemerde. Toen we eenmaal weer buiten op de grond stonden, zei de man: 'Er is er nog een.' Ik vroeg hoe die heette. Het was de Knikpiramide, zei hij.

We gingen weer op onze paarden zitten.

'Ja?' vroeg hij.

Ik knikte, hij gaf mijn paard met de vlakke hand een klap, en daar gingen we weer. Ik volgde hem, maar al snel was hij niet meer dan een zwarte vlek tegen de achtergrond van een zilverkleurige lucht. Onze paarden waren nijdig en ademden met hydraulische uithalen. Ik besepte nu dat Hesham dit niet deed om het geld dat ik hem zou geven. Hij had niet eens de moeite genomen om te onderhandelen over extra uitstapjes na ons bezoek aan de Rode Piramide. Wat we deden, deden we om iets anders, wisten we allebei. Ik wist nu zeker dat hij me niet zou vermoorden en ook dat hij niets van plan was, net zomin als ik dat was.

Een uur later waren we bij de Knikpiramide, die groter was maar minder veilig, en op dat moment was er al geen daglicht meer. We klommen naar de ingang en daalden af, en weer kwamen we in een gewijde ruimte, een kamer waarin een koningin of een farao had gerust, maar ook in dit geval was de ruimte kaal en leeg. De man en ik ademden de zware lucht in en keken elkaar aan zonder mededogen voor elkaar of voor wat dan ook.

Wat had je verwacht? vroegen zijn ogen.

Ik wilde zeker weten dat ik niet als een insect zou sterven, zei ik.

Sorry, zei hij. De gebalsemde lichamen van deze mensen zijn geroofd. En eindeloos doorverkocht. Alles wat van hen was is gestolen, hun botten zijn geruild tegen goud.

Er is geen reden om deze piramides in te gaan, zei ik.

Nee, eigenlijk niet, zei hij.

Als deze koningen gelovig waren, waarom zouden ze zich dan hebben laten verstoppen in dit soort gewone kisten met zware dekstenen?

Ze geloofden niet, zei hij.

Dat verklaart alles, zei ik.

We vertrokken weer en bleven onder aan de piramide staan. Het was donker toen we onze paarden bestegen. Ik maakte een brede armzwaai, doelend op alles om ons heen.

‘Het is nu lekker buiten,’ zei ik.

Hij glimlachte.

‘Er is er nog een,’ zei de man.

‘Ik wil erheen,’ zei ik.

‘Ja?’

Ik knikte, hij gaf mijn paard een schop, en we vlogen ervandoor.

Wat het betekent als een menigte in een ver land
een soldaat die jouw land vertegenwoordigt
aanhoudt, hem neerschiet, hem uit zijn wagen
trekt en hem vervolgens door het stof sleurt
en verminkt

Een man is erg geagiteerd. Hij is onrustig en voelt zich slecht op zijn gemak. Dit soort gevoelens was de man vroeger vreemd, deze ongrijpbare lusteloosheid. Sinds een jaar heeft hij er last van. Hij kon niet precies zeggen waarom hij gespannen was als hij gewoon even om zijn huis heen liep. Op een mooie dag met een strakblauwe lucht – niks aan de hand – ijsbeerde hij maar heen en weer. Of hij ging een boek zitten lezen, maar stond dan al gauw weer op omdat hij dacht dat hij iemand moest bellen. Als hij bij de telefoon kwam, bedacht hij dat hij helemaal niet hoefde te bellen, maar dat hij buiten voor het raam iets moest gaan bekijken. Dat er in de tuin iets gerepareerd moest worden. Dat hij ergens met de auto naartoe moest, of dat hij even moest hardlopen. De man heeft die ochtend de foto in de krant gezien. Hij heeft de foto gezien van het lijk van de soldaat, op de grond onder de wagen. Hij droeg een kakiuniform, de soldaat, en hij lag op zijn rug met de punten van zijn laarzen omhoog, die in het zonlicht bijna wit leken. De man zelf zat comfortabel in zijn huis, hij had warme sokken aan en dronk sinaasappelsap uit een zwaar, glad aanvoelend glas, terwijl hij naar de dode man op de kleurenfoto keek. Hij was alleen thuis, en bij de aanblik van de foto stokte de adem in zijn keel. Hij bestudeerde de foto, en hij realiseerde zich dat hij keek of hij bloed zag – waar was de soldaat geraakt? Er was geen bloed te zien. Hij bladerde verder door de krant en probeerde het te vergeten, maar al snel sloeg hij de pagina met de foto weer op en keek hij of er inwoners van dat verre land op stonden. Die stonden er niet op. De man rees uit zijn stoel.

Hij keek hoe in de verte een fabriek een naar rechts afbuigende rookpluim uitbraakte. Waarom voelde hij zich aangerand? Net alsof hij een pak slaag had gehad en beroofd en verkracht was. Als een soldaat in zijn eigen land vermoord en verminkt was, zou de man niet zo'n weerzin voelen. Hij voelt zich niet zo wanneer hij hoort van een treinongeluk, of wanneer hij hoort dat er in december in Missouri een heel gezin is verdronken toen ze met hun bestelauto te water waren geraakt. Maar deze soldaat, die in een ander werelddeel uit zijn wagen wordt gesleurd, deze soldaat in zijn eentje, dit dode, niet-bebloede lichaam in het stof onder de vrachtwagen... waarom grijpt het de man zo aan, waarom is dit voor hem zo persoonlijk? De man die thuis zit voelt zich de laatste tijd te vaak zo. Hij voelt zich opgeborgen, ingepakt, uitgedroogd. Zijn ogen staan gespannen doordat hij te lang heeft geprobeerd in het donker te zien. De man kijkt naar de rook van de fabriek. Hij zou die dag van alles kunnen gaan doen, maar hij zal niets van dat alles doen.

Dat het water nat als olie is,
kan maar één ding betekenen

Pilar was niet bezig met het verwerken van scheiding, ontrouw of dood. Ze was niet voor iets op de vlucht. Ze vloog op een dag naar Costa Rica – in twee vluchten, een vanuit Champaign in Illinois, de tweede vanuit Miami – omdat ze vrijaf had en omdat Hand daar was, haar goede vriend sinds jaren, of althans daar in de buurt. Er komt in dit verhaal bijna geen droefheid voor.

Pilar: ze is voor zover ze weet op geen enkele wijze van Latijns-Amerikaanse afkomst, maar al vanaf haar vroege jeugd hoort ze van bekenden en onbekenden dat ze een Latijns-Amerikaanse naam heeft, of althans een naam die Latijns-Amerikaans klinkt. Hoewel ze het al wel honderd keer heeft gezegd, schaamt ze zich nog altijd een beetje om te moeten erkennen dat ze nog nooit heeft opgezocht waar haar naam vandaan komt, wat hij betekent, of wat dan ook. Haar huid heeft de kleur van licht hout, ze wordt altijd snel bruin, en ze heeft zwart haar, wat steun geeft aan de veronderstelling dat ze iets Latijns-Amerikaans zou hebben, ook al heeft ze altijd van haar ouders begrepen dat ze van Ierse afkomst is, uitsluitend van Ierse afkomst, misschien met een beetje Schots en een paar druppels Duits bloed. Ze draagt het haar in een paardenstaart en ze heeft lange benen, zeer lange benen voor een vrouw van nog geen een meter vijfenzestig, maar ze ziet er meer dan wat ook uit als Pocahontas op populaire plaatjes. Ze had altijd graag gewild dat ze wat bloed van de oorspronkelijke Amerikaanse bevolking zou hebben, net als iedereen, omdat ze – o, o, wat dom – dacht dat dat haar een soort adeldom zou verlenen en een excuus zou zijn voor de dingen die ze verkeerd deed of helemaal niet deed, of voor het feit dat ze maar gewoon deed waar ze zin in had. Ze is daarentegen dus eigenlijk Iers, of misschien zelfs Welsh, maar niet op een manier dat dat er erg toe

lijkt te doen, en ze heeft dus nooit moeten leven in het bewustzijn dat haar onmiddellijke voorouders hebben moeten lijden, dus ze heeft nooit iets anders kunnen doen dan maar dankbaar glimlachen en proberen het goede te doen, of anders mensen genezen van huidziekten. Pilar was arts, een jonge arts, een huidarts. Haar beroep speelt geen rol in dit verhaal.

PILAR LIEP: met haar voeten naar buiten gedraaid, als een danseres.

PILAR LACHTE: achter in haar keel en hard, met een gretige oogopslag.

PILAR WIST: wanneer er iets zou gebeuren en wanneer niet.

Hand zat voor een halfjaar in Granada in Nicaragua en moedigde iedereen aan hem daar te komen opzoeken. Hij werkte er voor Intel en deed iets wat Pilar nooit helemaal kon begrijpen, zelfs al zou ze het willen, wat niet het geval was aangezien ze van mening was dat haar hersens bedoeld waren om vervuld te zijn van kleurrijker zaken. Intel timmerde aan de weg in Midden-Amerika en zond er, steeds voor een jaar of twee, elkaar afwisselende consulenten als Hand naar uit. Pilar kon zich niet voorstellen wat Hand voor kennis zou bezitten waar Intel Nicaragua iets aan had, maar ja, dit soort verbintenissen wist hij altijd voor zichzelf te regelen – goedgebetaald, weinig verplichtingen, niet uit te leggen. Pilar was op Hands uitnodiging ingegaan, maar ze hadden het niet eens kunnen worden welke week zij zou komen. Hand had eventjes genoeg van Nicaragua en wilde een week naar Costa Rica om te surfen en naar de meiden te kijken die daar op het platte, natte zand liepen te joggen. Pilar wilde Nicaragua zien, want het leek wel alsof iedereen in Costa Rica was geweest en niemand ooit een voet in Nicaragua zette. Nicaragua klonk gevaarlijk, de naam had iets aantrekkelijks, vond ze. Nicaragua! De klank riep associaties op aan een soort spin of zo. Daar gaat ie, onder de tafel – Nicaragua!

Hand had zijn zin gekregen. Ze zouden gaan surfen in Costa Rica, aan de Pacific. Het kon haar niet schelen. Ze zou evengoed tegen iedereen zeggen dat ze naar Nicaragua ging.

In San Jose viel de klamme vochtigheid over haar heen als een aantal gehandschoende handen. Ze huurde een auto en reed er onmiddellijk de verkeerde kant mee op, rechtstreeks naar het centrum van de stad, terwijl ze in de tegenovergestelde richting had willen gaan. Het was boven de dertig graden, en ze was in het handelscentrum, waar overal goedkope elektronische producten werden aangeboden en mannen met aluminium karretjes van alles probeerden te verkopen. Autoverhuurbedrijven, banken en studenten. Kluitjes voetgangers die tussen het verkeer door renden. Kantoorgebouwen zoals je die in de jaren vijftig met mecano bouwde, onbenullig en slecht geconstrueerd. De weg was vijfbaans en overvol, maar het verkeer bleef wel in beweging. Het zag eruit als Los Angeles omstreeks 1973. Stukje bij beetje en met een merkwaardig gevoel van geilheid baande ze zich een weg door San Jose. Het lag misschien aan de hitte. Of aan de afmetingen van de trottoirs wellicht. Door de voorruit keek ze naar vrouwen, en zij keken naar haar. Ze vond een Engelstalige radiozender waarop Michael Jacksons 'Rock with You' werd gespeeld, en toen dacht ze dat ze uit elkaar zou barsten van geluk. Sinds een paar jaar was ze in staat om te herkennen wanneer ze zich gewoon domweg gelukkig voelde, op welk moment en door welke oorzaak dan ook. Als de mensen haar vroegen hoe het met haar was, zei ze 'gelukkig,' en daar werden wel eens mensen boos om. Ze zat daar in de verkeersstroom richting centrum en ze bewoog haar armen en benen en hals op de muziek van Michael Jackson, van wie ze zeker wist dat ze hem zou mogen als ze hem zou ontmoeten. Ze zou hem begrijpen en daar bij hem in de keuken zouden ze dolle pret hebben om niets.

HAND WAS: verliefd geweest op drie van Pilars oudste vriendinnen, en zij wist alles.

HAND ZOU: zo afscheid nemen van deze wereld en iedereen daarop als hij de kans kreeg om wat tijd – al was het maar een paar minuten – in de ruimte door te brengen.

HAND HUILDE: als hij las over mannen die, nadat ze ten onrechte een gevangenisstraf hadden uitgezeten en op hun veertigste waren vrijgelaten, zonder wrok over straat konden lopen.

Ze zocht zich een weg door de stad en reed pal naar het westen, over de tolwegen bij de luchthaven en vervolgens over tweebaanswegen die zich met honderden bochten door het heuvelland slingerden, om de haverklap wachtend achter vrachtwagens – wat reed iedereen langzaam. Het land was groen en weelderig en goed onderhouden en alles was te koop. Op de luchthaven verkochten ze al onroerend goed, bij het autoverhuurbedrijf en bij ieder tankstation hingen fraaie posters en lagen de zelfgemaakte folders van huizen voor het oprapen, aan het strand of in het laagland – overal langs de weg waren stukken grond of onroerende zaken beschikbaar. De Costa Ricanen waren trots op wat ze voor elkaar hadden weten te krijgen – het meest stabiele, meest voorspelbare en veruit meest toeristvriendelijke land in Midden-Amerika – en alles wat tot wasdom was gekomen werd verhandeld. De snelweg was verstopt met terreinwagens en bussen. Pilar had oude rammelkasten en met hout afgezette fruitwagens verwacht, maar die zag je maar weinig. Dit land had ruimte te over, weidse lichten en nieuwe auto's in felle kleuren en met schone zwarte banden. Het was er warm, maar tussen de zon en de toppen van de bomen schoven snel voortschuivende wolken voorbij, die donkere schaduwen over de bladeren sleepten.

LAAGHANGENDE, SNEL VOORTSCHUIVENDE WOLKEN: Ik heb niet lang meer te leven.

BOOMTOPPEN, ROND EN RUW: Dat is waarschijnlijk zo, ja.

LAAGHANGENDE, SNEL VOORTSCHUIVENDE WOLKEN: Ik zal de zee niet eens halen.

BOOMTOPPEN, ROND EN RUW: Zelfmedelijden is een fonds dat geen dividend uitkeert.

LAAGHANGENDE, SNEL VOORTSCHUIVENDE WOLKEN: Ik zie al waar ik zal eindigen.

BOOMTOPPEN, ROND EN RUW: Ik weet niet wat ik tegen je moet zeggen.

LAAGHANGENDE, SNEL VOORTSCHUIVENDE WOLKEN: Waar het om gaat, is dat ik hier zoveel van hou, ook al weet ik dat ik de zee niet eens zal halen.

BOOMTOPPEN, ROND EN RUW: Zweven heeft zeker zijn voordelen.

LAAGHANGENDE, SNEL VOORTSCHUIVENDE WOLKEN: Maar daar hoort niet bij nagedacht te worden.

Pilar had met Hand afgesproken bij Playa Alta, vanwege de vriendelijke en niet te hoge golfslag, had Hand gezegd, terwijl het water er warm en het strand bijna leeg was. Zelfs als het er druk is lijkt het op dit strand alsof er bijna niemand is, had hij gezegd. Een grote, platte playa, had hij gezegd, en daarbij hadden haar tenen zich gekruld, want ze had van tevoren geweten dat Hand het woord 'playa' zou gebruiken als hij het over een strand had dat in een Spaanstalig land lag.

Er is geen reden om geheimzinnig te doen over de reden waarom Pilar in Costa Rica was. Ze was op haar tweeëndertigste nog ongetrouwd, en Hand was een van de weinige oude vrienden van haar die ook nog ongetrouwd was, en de enige aantrekkelijke oude vriend met wie ze nog nooit naar bed was geweest. Toen ze dus vijf weken daarvoor het telefoongesprek met Hand beëindigde, was ze zich ervan bewust geweest dat ze in Alta met hem naar bed zou gaan, en dat was ze zich ook bewust geweest toen ze in het vliegtuig zat en terwijl ze naar de kust reed.

Was ze op enigerlei wijze bedroefd om de voorspelbaarheid van wat er te gebeuren stond? Was het onromantisch? Ze besloot van

niet. Sex en aangelegenheden zoals sex – zaken waarvan mensen soms doen alsof ze er spijt van hebben – gebeuren niet omdat je ertoe besluit. Ze gebeuren omdat je jezelf laat meeslepen door een al genomen besluit, waarvan je de consequenties aanvaardt.

Ze hoopte dat ze hem bij aankomst terug zou zien zoals ze hem altijd graag zag – mager, brede mond, schoongewassen. Ze zouden de eerste dag doen alsof ze gewoon oude vrienden waren en elkaar maar nauwelijks aanraken. De tweede avond zouden ze alcohol drinken bij het eten, en daarna ook, te midden van de surfers met hun dreadlocks, en dan zouden ze tastend en op een beschaafde manier met elkaar naar bed gaan. Zoveel was zeker, want Pilar had eerder met dat bijtje gehakt – met Mark in Toronto, met Angela in San Diego – en steeds was het op dezelfde manier gegaan, alleen het vervolg was veranderlijk. Naderhand zou er tussen haar en Hand maar weinig veranderen wat betreft hun gevoelens voor elkaar en hun onderling respect: daarvoor was zij te voorzichtig en hij te onverschillig. Naderhand had ze van Mark regelmatig opmerkingen over hun weekend moeten verduren, soms bijna komisch – ‘Ik heb jou naakt gezien!’ – maar ook pogingen om tot een soort persoonlijke bevrijding te komen – ‘Wat droeg je ook alweer dat weekend? Zeg het nog eens. Wacht, wacht eens even...’ – maar nogmaals, bij Hand zou het makkelijk gaan, als het niet uitgroeide tot iets anders, zouden ze er misschien nooit meer op terugkomen. Maar zouden ze ermee door willen gaan, met het vrijen? Dat is de simpele en eigenlijk enige vraag. En dat hing van zoveel dingen af: Zou hij rare dingen gaan doen met zijn tong? Zou zijn blote lichaam iets vreemds hebben dat ze eng vond? Zou hij zich onhandig gedragen in zijn blootje? Zou hij in tranen uitbarsten (zoals Mark) of ongevoelig worden (zoals Angela)? Zijn benen zouden misschien te mager zijn of te bleek, of zijn geslacht was misschien paars of te dun, zijn mond misschien te...

Dit verhaal gaat niet over het verliefd worden van Pilar en Hand.

Toen ze in de buurt van Alta kwam, ging de weg over van een verharde tweebaans- in een onverharde eenbaansweg met overal gaten erin. De auto's uit beide richtingen haalden uit naar links en naar rechts om ze te ontwijken, en de passagiers zetten zich met hun handen tegen het plafond schrap. Zo ging het vijftien kilometer door, en het leek uren te duren voordat de bomen en boerderijen plaatsmaakten voor de hutten en winkeltjes die aankondigden dat ze Alta naderde. Een combinatie van een sapbar en kunstgalerie met de naam 'Forget It, Sue'. Dan een vuilnisbelt. Nog meer stukjes land te koop. Het was er nog primitief, de weg nog onverhard. Jongens met blote voeten op fietsen en bromfietsen gingen de auto's voorbij omdat zij de gaten in de weg makkelijker konden ontwijken. Vrouwen met uitgerekte armen met blauwgestreepte plastic boodschappentassen vol met etenswaren eraan. Vlak na een Best Western-hotel, achter een dunne bomenrij aan de rechterkant van de weg, was het strand te zien, een breed en plat strand, uitlopend in een delta met bootjes en rottend hout.

Het hotel waar ze afgesproken hadden heette Shangri La en lag boven de naamloze hoofdweg. Geen van de straten in het plaatsje had een naam, maar er was een doorgaande weg van een meter of honderd lang, waaraan de meeste winkels en restaurants gelegen waren. Het Shangri La, boven op de heuvel, was witgeschilderd en schitterde als een monument tegen de achtergrond van de gemarmerde blauwe hemel. Eronder lag een kleine tuin vol met leguanen, slangen en muizen, met daar overheen het terras, dat zich als een vooruitgeschoven onderkaak uitstreekte in de richting van de oceaan.

De eigenaar, een gezond ogende en gebruiende Duitser die Hans heette, gaf Pilar de sleutels en vertelde hoe ze bij de kamer moest komen, kamer 5, en toen ze de trap op liep en vervolgens het terras overstak en langs het zwembad liep met het absurde uitzicht over die grote, belachelijke Pacific links met daarboven de brandende zon, waar de golven monter de surfers naar de kust droe-

gen, had ze even het gevoel dat ze hier niet echt was, dat ze eigenlijk nog in Chicago was, of zelfs nog in Wisconsin, en het maar fantaseerde – dat het maar een dagdroom was, die bijvoorbeeld in haar was opgekomen terwijl ze op een donkere middag zat te lunchen aan de saladbar bij Wendy's. Dat leek haar aannemelijker dan de realiteit van het hier en nu, waarin ze op blote voeten om een zwembad in de vorm van een opgerold poesje heen loopt, met daaromheen handgeschilderde tegels in oranje en blauw, om vervolgens over twee donkerbruinverbrande surfers op rieten matjes te stappen, op weg naar een kamer aan een lange witte gang, waar de gekko's boven haar hoofd langs het plafond schieten, in een hotel in de heuvels van een badplaats in Costa Rica, waar Hand verblijft, die ze al twaalf jaar kent en die nog leeft, en niet alleen nog leeft, maar hier is.

Pilar was bang dat haar rug kletsnat zou zijn van de autorit, dat Hand haar zweet zou voelen en ervan zou walgen. Maar toen ze de deur opendeed en ze elkaar vastpakten en omarmden, bleek hij net zo nat te zijn als zij. Hij rook naar ananas en zweet. Zijn kin voelde warm aan op haar schouder, zijn haar vochtig.

'Er is hier geen airconditioning,' zei hij. Hij zei het met een Spaans accent vol keelklanken. Ze hoopte dat hij daarmee op zou houden.

'O,' zei ze.

'Ja, isse hele hete hier, ja,' zei hij, en toen zuchtte hij en hield ermee op.

Het was een kamer met een hoog plafond en een keukentje, een ontbijthoek en, een paar traptreden omhoog, een slaapvertrek. Aan het plafond draaide een ventilator die om de twee of drie omwentelingen een tik gaf. Het terras zag uit op het zwembad, het plaatsje en de oceaan daarachter. Ze kon het allemaal niet geloven.

'Dit is te gek,' zei ze.